

ข่าว

ปฐุรูปที่ตึน

สารบัญ

Contents

๓

โครงการศูนย์ไฟฟ้าพัฒนา จังหวัดน่าน
ตามพระราชดำริฯ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

๕

ส.ป.ก. กาฬสินธุ์ เดินเครื่องแปลงใหญ่
สนองนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๖

กระบวนการกำจัดขยะในเขตปฏิรูปที่ดิน

๗

สิทธิการใช้ประโยชน์ในที่ดิน

๘

การขับเคลื่อนหน่วยงานภาครัฐ
สนองนโยบายรัฐบาลดิจิทัล สู่ ไทยแลนด์ ๔.๐

๑๐

การจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนในพื้นที่ ส.ป.ก.

๑๒

พิมพ์ โกตันคำ
ปราชญ์เกษตรแห่งบ้านนางาม จังหวัดสกลนคร

๑๔

ส.ป.ก. อนุมัติกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินฯ
จัดที่ดินให้เกษตรกรผู้ยากไร้จังหวัดชายแดนใต้
กว่า ๑,๐๐๐ ไร่

๑๕

รวมภาพข่าวกิจกรรม

ข่าว

ปฏิรูปที่ดิน

สารจากบรรณาธิการ

Editor's Note

๑ เมษายน วันข้าราชการพลเรือน สืบสานพระราชปณิธานและ
หลักการทรงงาน ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

วันที่ ๑ เมษายน ของทุกปี ถือเป็นวันสำคัญของเหล่าข้าราชการ
พลเรือน ภายใต้พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนพุทธศักราช
๒๔๗๑ ได้จัดระเบียบข้าราชการฝ่ายพลเรือนให้เป็นมาตรฐาน และมีผล
ประกาศใช้ในวันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๔๗๑ วันนี้...จึงถือว่าเป็นวันข้าราชการ
พลเรือนตั้งแต่นั้นมา

ทั้งนี้ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ ได้แต่งตั้ง
คณะกรรมการจัดงานวันข้าราชการพลเรือน เพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบในการ
จัดงานวันข้าราชการพลเรือน โดยมีวัตถุประสงค์ คือ ๑. เพื่อให้ประชาชน
ได้เข้าใจถึงบทบาทและหน้าที่ของข้าราชการ (ผู้ให้บริการ เสียสละและ
อุทิศเวลาเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม) ๒. เพื่อให้ข้าราชการได้ตระหนักถึง
เกียรติ หน้าที่ ความสามัคคี และความซื่อสัตย์สุจริต อันเป็นคุณสมบัติ
ของข้าราชการที่สร้างภาพลักษณ์ ทศนคติที่ดีกับประชาชน ๓. เพื่อเผยแพร่
ผลงานใหม่ๆ ของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการประชาชน และ
ส่งเสริมการยกย่องเชิดชูเกียรติข้าราชการที่ประพฤติดีและมีผลงานดีเด่น
รวมถึงการเผยแพร่เกียรติคุณข้าราชการดีเด่นให้เป็นที่ยอมรับ สร้างขวัญ
และกำลังใจให้ข้าราชการในการประกอบคุณงามความดีตลอดไป

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายสมพงษ์ อินทร์ทอง

บรรณาธิการบริหาร

นางอศุลลักษณ์ อาศนเลขา

หัวหน้ากองบรรณาธิการ

นางสาวพรพรรณ ภูวนธรรม

กองบรรณาธิการ

นางสาวจิรัฐญา แสงหิรัญ
นางสาวเมธาภรณ์ ถวายทรัพย์
นางสาวทิพย์วิมล หงษ์คำ

ผลิตภาพและสื่อด้านรูปธรรม

นายสุริยะ ลิกตะไชโย
นายอลงกรณ์ ขอนจำปา

จัดส่งและเผยแพร่

นางนันท์ภักดิ์ คำเปี่ยม
นางสาวจันทร์ใส กมลพรพจี

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๑ ถนนราชดำเนินนอก แขวงบ้านพานถม เขตพระนคร กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๒๘๒ ๒๕๗๗ โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๒๕๗๗ Website : www.alro.go.th
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ : www.moac.go.th

โครงการศูนย์ภูฟ้าพัฒนา จังหวัดน่าน ตามพระราชดำริ ฯ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี

เมื่อวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๐ นายฉลอง มณีโชติ รองเลขาธิการ ส.ป.ก. และนางสุภาภรณ์ อมราภิบาล ผู้อำนวยการกองประสานงานโครงการพระราชดำริและโครงการพิเศษ (กปร.) พร้อมด้วยเจ้าหน้าที่ส่วนกลางและเจ้าหน้าที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดน่าน เฝ้ารับเสด็จฯ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินโครงการตามพระราชดำรินในพื้นที่จังหวัดน่าน และทรงเยี่ยมราษฎร ผู้นำชุมชนท้องถิ่น หน่วยแพทย์พระราชทาน และทรงติดตามความก้าวหน้าการพัฒนาเด็กและประชาชนในพื้นที่อำเภอบ่อเกลือ และอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดน่าน

โอกาสนี้ นายฉลอง มณีโชติ รองเลขาธิการ ส.ป.ก. ได้ติดตามผลการดำเนินงานโครงการศูนย์ภูฟ้าพัฒนา จังหวัดน่าน ตามพระราชดำริฯ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ปีงบประมาณ ๒๕๖๐ และเยี่ยมชมแปลงเกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดน่าน คือ

กิจกรรมที่ ๑ ฝึกอบรมหลักสูตร “การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อเพิ่มศักยภาพการใช้ที่ดิน” เป้าหมายคือ เกษตรกรศูนย์ภูฟ้าพัฒนา จำนวน ๔๐ ราย (พื้นที่ ๑,๒๐๐ ไร่ เกษตรกร ๑๒๗ ราย) โดยดำเนินการเมื่อ วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๙ ณ ศูนย์ภูฟ้าพัฒนาฯ ตำบลภูฟ้า อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน

กิจกรรมที่ ๒ จัดตั้งศูนย์ต้นแบบเกษตรผสมผสานรายใหม่ (สนับสนุนปัจจัยการผลิตรายละ ๑๐,๐๐๐ บาท) เป้าหมายเกษตรกร ๔ ราย (๔ ศูนย์) ได้แก่ ๑. นายรวมชัย บุญอินทร์, ๒. นายจันทร์ ขาเหล็ก, ๓. นางอ่อนงาม นิธิปัญญากุล, ๔. นายแล ขาเหล็ก และ ๕. นายผล พิศจาร โดยดำเนินการมอบปัจจัยการผลิตเมื่อวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ คือ ลูกสุกรพันธุ์พื้นเมือง พันธุ์ปลาตึก กล้าสับปะรดพันธุ์ภูแล หนุ่ยคา ตาข่ายพรางแสง กล้าพันธุ์ผัก ปุยเคมี แผ่นพลาสติกปูพื้น เป็นต้น

กิจกรรมที่ ๓ พัฒนาศูนย์ต้นแบบเกษตรผสมผสานเดิม (สนับสนุนปัจจัยการผลิต รายละ ๑,๐๐๐ บาท) เป้าหมาย เกษตรกร ๑๗ ราย (๑๗ ศูนย์ฯ) ได้แก่ ๑. นางพรนิการ์ ปัทมกุล, ๒. นายสกุล นานโพธิ์ศรี, ๓. นายวินัย คงธนวิเชียร, ๔. นายล้วน ใจปิง, ๕. นายตัน ขาเหล็ก, ๖. นายแก้ว ขาเหล็ก, ๗. นายสำราญ ขาเหล็ก, ๘. นายจ้อย นวภูเจริญกุล, ๙. นายทองคำ ขาเหล็ก, ๑๐. นายลือ ขาเหล็ก, ๑๑. นายสุภกิจ ขาเหล็ก, ๑๒. นางจันทร์ ขาเหล็ก, ๑๓. นางสิงห์ คำสุวรรณ, ๑๔. นายตัน พิศจารย์, ๑๕. นายแก้ว พิศจารย์, ๑๖. นางแบน ขาเหล็ก และ ๑๗. นายชนะ ใจปิง โดยดำเนินโครงการมอบปัจจัยการผลิต เมื่อวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ คือ ต้นกล้าข้าวหอม หลอด PVC สายยางตาข่าย ไนลอนตาข่ายพรางแสง เป็นต้น

กิจกรรมที่ ๔ นำเกษตรกรศึกษาดูโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินี้เป้าหมายจำนวน ๔๐ ราย (มีแผนดำเนินการ ภายเดือนเมษายน ๒๕๖๐)

กิจกรรมที่ ๕ จัดเตรียมพื้นที่ เพื่อรับเสด็จสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารีระหว่างวันที่ ๔ - ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๐ เป้าหมายปรับปรุงสภาพพื้นที่ภายในศูนย์ต้นแบบเกษตรผสมผสาน จำนวน ๔ ศูนย์ฯ

โดย นายฉลอง มณีโชติ รองเลขาธิการ ส.ป.ก. และนางสุภาภรณ์ อมราภิบาล ผู้อำนวยการกองประสานงานโครงการพระราชดำริและโครงการพิเศษ (กปร.) พร้อมด้วยเจ้าหน้าที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดน่าน และเจ้าหน้าที่จากส่วนกลางได้ไปเยี่ยมชมและให้กำลังใจศูนย์ต้นแบบเกษตรผสมผสานรายใหม่ แปลงของนางอ่อน งามนิธิปัญญากุล หมู่ ๒ ตำบลภูฟ้า อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่านเป็นเกษตรกรได้รับการจัดสรรที่ดินเนื้อที่ ๘ ไร่ ทำการเกษตรโดยใช้แรงงานในครัวเรือน ๓ คน ได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อจัดตั้งศูนย์ฯ ซึ่งแต่เดิมได้ปลูกไม้ ถั่วเหลือง กล้วยน้ำว้า หม่อน เลี้ยงปลา และเงาะ (พันธุ์โรงเรียน) ปัจจุบัน ปลูกสับปะรดพันธุ์ภูแล พืชผัก เลี้ยงไก่ - สุกรพันธุ์พื้นเมือง

ส.ป.ก. กาฬสินธุ์ เดินเครื่องแปลงใหญ่ สนองนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

อลงกรณ์ ขอนจำปา
เจ้าหน้าที่ปฏิรูปที่ดิน

ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังมากเป็นอันดับ ๔ รองจากข้าว ข้าวโพด ยางพารา ในพื้นที่ ๘.๖ ล้านไร่ ในปี ๒๕๕๙ มีผลผลิต มากถึง ๓๑.๑ ล้านตัน โดยส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศ ๒๓.๓๙ ล้านตัน (๗๔%) และใช้ภายในประเทศ ๗.๗๑ ล้านตัน (๒๕.๐๔%) โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๔๔% ของพื้นที่ปลูกทั้งหมด

สำหรับจังหวัดกาฬสินธุ์มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ๒๓๙,๘๘๙ ไร่ เป็นพืชเศรษฐกิจอันดับสองรองจากอ้อยโรงงาน แต่เนื่องจากดิน ขาดความอุดมสมบูรณ์ สภาพอากาศแห้งแล้ง ปัญหาศัตรูพืช ต้นทุนการผลิตสูง ราคาดมันสำปะหลังขาดเสถียรภาพต้องอ้างอิงตลาดต่างประเทศ เกษตรกรยังขาดการรวมกลุ่มการขายผลผลิตและต่อรองราคา จึงทำให้เกษตรกรปลูกมันสำปะหลังประสบปัญหาขาดทุนมาโดยตลอด

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกาฬสินธุ์ (ส.ป.ก. กาฬสินธุ์) ได้ขับเคลื่อนโครงการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ตามนโยบาย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อสนับสนุนให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มและบริหารจัดการ ได้ร่วมกันผลิตและจำหน่าย สามารถลดต้นทุนการ ผลิตและมีผลผลิตต่อหน่วยเพิ่มขึ้น พร้อมไปกับการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม ส่งเสริมให้เกษตรกรรายย่อยมีความเข้มแข็งบริหารจัดการการ ผลิตและการตลาดอย่างมีประสิทธิภาพ

นายเดชา เชนกลรบ ปฏิรูปที่ดินจังหวัดกาฬสินธุ์ กล่าวว่า “เกษตรกรในพื้นที่ตำบลภูพาน้อยส่วนใหญ่อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินจากการใช้ Agri - Map พบว่าเกษตรกรปลูกมันสำปะหลังเป็นส่วนมาก พื้นที่มีศักยภาพชั้นความเหมาะสมปานกลาง (S๒) ส.ป.ก. กาฬสินธุ์ ได้คัดเลือก ตำบลภูพาน้อย เป็นจุดดำเนินการโครงการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ปลูกมันสำปะหลังในเขตปฏิรูปที่ดิน มีเกษตรกรร่วมโครงการ จำนวน ๑๙๒ ราย พื้นที่การผลิต ๒,๑๑๑ ไร่”

ผลการดำเนินโครงการ ส.ป.ก. กาฬสินธุ์ ได้จัดงานรวมพลเกษตรกรไทยทำเกษตรแปลงใหญ่อย่างยั่งยืน ตามนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๐ ณ เทศบาลตำบลภูพาน อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ การจัดงานในครั้งนี้ มี นายสุวิทย์ คำดี ผู้ว่าราชการจังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นประธานในพิธี ทั้งนี้เพื่อประชาสัมพันธ์โครงการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ให้ผู้เข้าร่วมโครงการมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานและร่วมมือกันพัฒนาอาชีพ และได้จัดกิจกรรม การเสวนา เรื่อง การพัฒนาคุณภาพผลผลิตมันสำปะหลัง การเชื่อมโยงตลาด การเจรจาธุรกิจระหว่างตัวแทนกลุ่มเกษตรกรกับภาคเอกชน และนิทรรศการการผลิตมันสำปะหลังแบบแปลงใหญ่ของหน่วยงานภาคี และมีหน่วยงานต่างๆ ร่วมจัดงาน ประกอบด้วย สำนักงานวิจัยและพัฒนาการเกษตรจังหวัดกาฬสินธุ์ สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดกาฬสินธุ์ เกษตรจังหวัดกาฬสินธุ์ สหกรณ์จังหวัดกาฬสินธุ์ สำนักงานตรวจบัญชีกาฬสินธุ์ เกษตรอำเภอเมืองกาฬสินธุ์ บริษัทสยามคูโบต้า จำกัด บริษัท เนชั่นแนลแอนิเมคเคิล จำกัด

ปฎิรูปที่ดินจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้กล่าวทิ้งท้ายว่า “ส.ป.ก.กาฬสินธุ์ และหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้บูรณาการทำงานเพื่อขับเคลื่อน การดำเนินงานโครงการฯ อย่างเป็นรูปธรรม ในวันนี้หน่วยงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ให้บริการในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่พี่น้องเกษตรกรโดยเฉพาะอย่างยิ่ง พี่น้องเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง ซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจที่มีความสำคัญเป็นอันดับต้น ๆ ของจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยจังหวัดกาฬสินธุ์ได้ให้ความสำคัญกับพี่น้องเกษตรกรอย่างยิ่ง และหวังว่าการจัดงานครั้งนี้เกษตรกรทุกท่านได้ศึกษาแสวงหาความรู้จากหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ที่มาให้บริการให้มากที่สุด เพื่อนำไปปรับใช้ในการแก้ไขปัญหาด้านการผลิตของพี่น้องเกษตรกร อันจะส่งผลดีต่อความเป็นอยู่และรายได้ของพี่น้องเกษตรกรให้มากยิ่งขึ้น”

กระบวนการกำจัดขยะในเขตปฏิรูปที่ดิน

เยาวนิจ เพ็ชรน้ำเขียว
ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายปฏิรูปที่ดิน

“ขยะ” เป็นของที่เหลือจากการใช้ประโยชน์ ซึ่งอาจอยู่ในรูปของเหลว ของแข็ง หรือก๊าซ และมีการแบ่งประเภทของ **“ขยะ”** ได้เป็น ๔ ประเภท คือ

๑. ขยะที่เน่าเสียและย่อยสลายได้เร็ว เช่น ผัก ผลไม้ เศษอาหาร ใบไม้ เป็นต้น
๒. ขยะที่สามารถนำมารีไซเคิลหรือขายได้ เช่น แก้ว กระดาษ พลาสติก โลหะ เป็นต้น
๓. ขยะที่ย่อยสลายไม่ได้และไม่คุ้มค่ากับการรีไซเคิล เช่น พลาสติกห่อลูกอม ขงบะหมี่สำเร็จรูป ถุงพลาสติก โฟมและฟอล์ยที่เป็นอาหาร เป็นต้น
๔. ขยะที่มีอันตรายต่อสิ่งมีชีวิต และสิ่งแวดล้อม เช่น หลอดฟลูออเรสเซนต์ ขวดยา ถ่านไฟฉาย กระป๋องสีสเปรย์ กระป๋องยาฆ่าแมลง ภาชนะบรรจุสารอันตรายต่างๆ เป็นต้น

“ขยะ” ทั้ง ๔ ประเภทนี้ หากได้ทำการคัดแยกตามคุณลักษณะแล้วบางส่วนสามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้โดยไม่ต้องผ่านกระบวนการแปรรูป (Reuse) หรือแปรรูปใหม่ (Recycle) โดยการทำสิ่งประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ การนำ “ขยะ” ที่แปรรูปเพื่อเปลี่ยนเป็นพลังงานใช้เป็นพลังงานเชื้อเพลิงผลิตกระแสไฟฟ้าหรือที่เปลี่ยนรูปเป็นก๊าซชีวภาพก็นำมาใช้ประโยชน์ได้ หรือนำมาเลี้ยงสัตว์ นำมาทำเป็นปุ๋ยหมัก เป็นต้น และสุดท้ายเมื่อไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์อย่างใดได้แล้วก็จะต้องนำไปสู่ **“กระบวนการกำจัดขยะ”** ซึ่ง สามารถแบ่งออกได้ ๒ ระบบ คือ

๑. ระบบการเผาในเตาเผา เป็นการทำลายขยะด้วยวิธีการเผาที่ ๘๔๐ – ๑๒๐๐ องศาเซลเซียส ผลเสียมักทำให้เกิดมลพิษด้านอากาศ ได้แก่ ฝุ่นขนาดเล็ก ก๊าซพิษต่างๆ และไดออกซิน (Dioxins) ซึ่งเป็นสารก่อมะเร็ง
๒. ระบบฝังกลบอย่างถูกสุขาภิบาล (Sanitary Landfill) เป็นการกำจัดขยะโดยการนำไปฝังกลบในพื้นที่ที่ได้จัดเตรียมไว้ซึ่งจะต้องมีการออกแบบและก่อสร้าง ให้มีการวางมาตรการป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น เช่น น้ำเสียจากกองขยะไหลซึมลงสู่ชั้นน้ำใต้ดิน กลิ่นเหม็น และผลกระทบต่อสภาพภูมิทัศน์

“กระบวนการกำจัดขยะ” ไม่ว่าจะเป็นใช้ระบบใดย่อมส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมและสุขอนามัยของคนที่อยู่ใกล้เคียงแน่นอน ไม่มากก็น้อย จึงเป็นกระบวนการที่ไม่มีใครต้องการให้ไปดำเนินการในที่ดินหรือใกล้ชุมชนของตนเอง พื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินจึงเป็นที่หมายปองเพื่อการนี้และคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คณะกรรมการ) ได้มีการพิจารณาอนุญาตไปแล้วหลายราย ซึ่งในข้อเท็จจริงก่อนที่จะได้มีการมาขอใช้ที่ดินเพื่อการนี้ต่างก็มีการกล่าวอ้างว่าได้มีการใช้ที่ดินเพื่อการนี้มาแล้วเป็นเวลานานที่มาขอใช้ให้ถูกต้องก็เพื่อประกอบการของงบประมาณเท่านั้น ดังนั้น จึงเป็นกรณีที่จะต้องมาพิจารณากันว่า ส.ป.ก. จะต้องมีส่วนในการพิจารณาอนุญาตเพื่อการนี้อย่างไรบ้าง

ประการแรก คือ อำนาจในการอนุญาตซึ่งปัจจุบันอาศัยอำนาจตามระเบียบคณะกรรมการ ว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการ ส.ป.ก. พิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๖ ในข้อการอนุญาตเพื่อประกอบกิจการอื่นซึ่งต้องนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาโดยผู้ขออนุญาตก็คือ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งประกอบด้วย เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เพราะเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่โดยตรงในการจัดการ **“ขยะ”** ในเขตพื้นที่ของตนเอง ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒

ประการที่ ๒ คือ หลักเกณฑ์การคัดเลือกพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับ **“กระบวนการกำจัดขยะ”** ทั้ง ๒ ระบบซึ่งต้องนำกฎหมายที่เกี่ยวข้องมาพิจารณาโดย กรมควบคุมมลพิษ ได้มีการออกประกาศไว้สรุปได้ ดังนี้

๑. หลักเกณฑ์การคัดเลือกพื้นที่กำจัดขยะโดยการเผาในเตาเผา

๑.๑ ไม่ตั้งอยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ และชั้นที่ ๒ ตามมติคณะรัฐมนตรี ที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำเมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๒๘

๑.๒ ตั้งอยู่ห่างจากแนวเขตโบราณสถาน ตาม พ.ร.บ. โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ไม่น้อยกว่า ๑ กิโลเมตร

๑.๓ ควรตั้งอยู่ห่างจากชุมชนไม่น้อยกว่า ๒ กิโลเมตร

๑.๔ ที่ตั้งของสถานที่กำจัดโดยเตาเผาควรเป็นที่โล่ง ไม่อยู่ในที่อับลม

๒. หลักเกณฑ์การคัดเลือกพื้นที่กำจัดขยะโดยการฝังกลบ

๒.๑ ไม่ตั้งอยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ และชั้นที่ ๒ ตามมติคณะรัฐมนตรี ที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำเมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๒๘

๒.๒ ตั้งอยู่ห่างจากแนวเขตโบราณสถาน ตาม พ.ร.บ. โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ไม่น้อยกว่า ๑ กิโลเมตร

๒.๓ ตั้งอยู่ห่างจากแนวเขตสนามบินไม่น้อยกว่า ๔ กิโลเมตร

๒.๔ ควรตั้งอยู่ห่างจากบ่อน้ำดื่ม หรือโรงผลิตน้ำประปาปัจจุบันไม่น้อยกว่า ๗๐๐ เมตร

๒.๔ ควรตั้งอยู่ห่างจากแหล่งธรรมชาติหรือมนุษย์สร้างขึ้นมารวมทั้งพื้นที่ชุ่มน้ำ (Wetland) ไม่น้อยกว่า ๓๐๐ เมตร ยกเว้น แหล่งน้ำที่ตั้งอยู่ในสถานที่ฝังกลบขยะมูลฝอย

๒.๖ เป็นพื้นที่ซึ่งสภาพธรณีวิทยา หรือลักษณะใต้พื้นดินมั่นคงแข็งแรงพอที่จะรองรับขยะมูลฝอย

๒.๗ ควรเป็นพื้นที่ตอนในกรณีเป็นพื้นที่ลุ่มที่มีโอกาสเกิดน้ำท่วมฉับพลันหรือน้ำป่าไหลหลาก จะต้องมีการป้องกันแก้ไข

๒.๘ ควรเป็นพื้นที่ซึ่งระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึก ในกรณีที่ระดับน้ำใต้ดินอยู่สูงจะต้องมีการป้องกันแก้ไข

หลักสำคัญที่สุดที่จะละเลยมิได้ ก็คือ ความยินยอมของประชาชนซึ่งจะต้องมีการทำประชาพิจารณ์ทั้งในเรื่องของที่ดินและค่าใช้จ่ายที่จะเรียกเก็บจากประชาชน โดยเฉพาะเกษตรกรซึ่งได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. แล้วและประสงค์จะประกอบเกษตรกรรมในที่ดินแปลงนั้นต่อไป หากเกษตรกรนั้นไม่ยินยอมให้นำที่ดินไปใช้เพื่อการอื่น ส.ป.ก. ก็ไม่สามารถนำเหตุนี้บังคับให้เกษตรกรต้องสละสิทธิในที่ดินแต่อย่างใด เนื่องจากเป็นสิทธิขั้นพื้นฐาน ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยให้ความคุ้มครอง

ดังนั้น เมื่อมีการขออนุญาตใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อดำเนินการ **“กระบวนการกำจัดขยะ”** สิ่งที่เราเห็นว่า ส.ป.ก. จะต้องคำนึงถึงในการพิจารณาอนุญาต คือ ผู้ขออนุญาตจะต้องเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง พื้นที่ที่ขออนุญาตจะต้องอยู่ในหลักเกณฑ์ที่กรมควบคุมมลพิษประกาศกำหนดตามประเภทของลักษณะการดำเนินการจะโดยการเผาหรือฝังกลบ และที่สำคัญคือจะต้องได้มีการจัดทำประชาพิจารณ์และประชาชนผู้ถือครองที่ดินทั้งหมดยินยอมโดยสมัครใจ แล้วจึงนำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเห็นชอบเพื่อนำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมอนุญาต เนื่องจากเป็นกิจการที่มีได้ มีการกำหนดไว้ในระเบียบนั้นเอง ทั้งนี้มีต้องดำเนินการจัดทำ การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment , EIA) เพราะมีใช้โครงการตามประกาศกระทรวงฯ ซึ่งออกตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งกำหนดให้ต้องจัดทำรายงานฯ ก่อนการก่อสร้างอีกด้วย

การขับเคลื่อนหน่วยงานภาครัฐ สนองนโยบายรัฐบาลดิจิทัล สู่ ไทยแลนด์ ๔.๐

นายเลิศศักดิ์ ริมทอง
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
กลุ่มนโยบาย แผนงานและงบประมาณ สำนักวิชาการและแผนงาน

จากการดำเนินการขับเคลื่อนหน่วยงานในภาครัฐ สอนนโยบายประเทศไทย ๔.๐ ของรัฐบาล ตามแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ด้วยความเกี่ยวเนื่องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) ในยุทธศาสตร์ที่ ๖ ว่าด้วยการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ในยุทธศาสตร์ที่ ๔ ว่าด้วยการปรับเปลี่ยนภาครัฐสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัล และให้มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ในยุทธศาสตร์ที่ ๖ ที่ว่าด้วยการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ซึ่งยุทธศาสตร์ต่างๆ เหล่านี้ มีความสอดคล้องกันอย่างเป็นสำคัญในการบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคงและยั่งยืน ซึ่งปัจจุบันหลายหน่วยงานในภาครัฐมีการปรับตัวในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางด้านเทคโนโลยีเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น อีกไม่นานต่อจากนี้

ทั้งนี้การพัฒนาบุคลากรในภาครัฐ ทั้งข้าราชการ พนักงานราชการ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ในส่วนงาน จึงมีความจำเป็นเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องฝึกฝน เรียนรู้ในทักษะด้านเทคโนโลยี และนวัตกรรมต่างๆ เพื่อการนำมาประยุกต์ใช้ในการสร้างการมีส่วนร่วมการใช้ประโยชน์อย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกันในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพสูงสุด พร้อมทั้งจะเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล เป็นการสร้างความเข้มแข็งจากภายในองค์กร ผ่านการสร้างคน สร้างงาน ด้วยเหตุนี้เององค์กรจึงจำเป็นต้องมีการบูรณาการ การเชื่อมโยงข้อมูลและการดำเนินงานร่วมกัน เช่น การสืบค้นข้อมูลประชาชนเป็นภาพเดียวที่สมบูรณ์ การให้บริการภาครัฐแบบครบวงจร การใช้เทคโนโลยีร่วมกัน ตลอดจนการมีระบบจัดการข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) และ มีเครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึก (Analytic) ซึ่งกระบวนการที่ได้ยกตัวอย่างมานี้ เพื่อเป็นการยกระดับงานบริการของหน่วยงานภาครัฐให้เป็นไปตามความต้องการของประชาชนที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ตามสถานการณ์แวดล้อมต่างๆ เช่น การเมือง เศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม และกฎระเบียบ หน่วยงานภาครัฐจะต้องรักษาสมดุลด้านความปลอดภัยในชีวิต ทรัพย์สิน ข้อมูลของประชาชน และคำนึงถึงการอำนวยความสะดวกแก่ผู้รับบริการด้วย

สำหรับงานด้านการเกษตรนั้น การเพิ่มประสิทธิภาพภาคการเกษตรก็ถือได้ว่ามีความสำคัญ แต่ด้วยความที่มีทั้งปัญหาอุปสรรค และความท้าทายในการดำเนินงานต่างๆ ยังมีอยู่มาก เช่น ปัญหาความยากจนของเกษตรกร ปัญหาที่ดินทำกิน ปัญหาในการวิเคราะห์พื้นที่ให้เหมาะสมกับการทำการเกษตร ตลอดจนการส่งออกสินค้าเกษตร ตามที่ได้ยกตัวอย่างมานี้ และการนำองค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะมาเพิ่มประสิทธิภาพของเกษตรกร ด้วยการให้ข้อมูล ความช่วยเหลือเชิงบูรณาการแก่เกษตรกรรายบุคคล ดังจะเห็นได้จากการ สร้างระบบ Agri-Map หรือแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่รวบรวมข้อมูลของเกษตรกรรายบุคคลและรายพื้นที่ ให้ได้มาซึ่งการทำเกษตรกรรมที่เหมาะสมในแต่ละพื้นที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ผ่านการวิเคราะห์จากข้อมูล คุณภาพดิน ชนิดพืชที่ปลูก สภาพอากาศและปัจจัยการผลิตอื่นๆ ที่เหมาะสมในพื้นที่แต่ละภูมิภาค ซึ่งมีความแตกต่างกัน เมื่อเกษตรกรได้เรียนรู้กระบวนการต่างๆ จากข้อมูลอันเป็นประโยชน์เหล่านี้จากระบบการบริหารจัดการด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ ก็คาดการณ์หรือวางแผนการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต้นทุนปัจจัยการผลิตลดลง ความเสียหายอันเกิดจากภัยธรรมชาติก็จะไม่มากดังเช่นในอดีตที่ไม่มีระบบแจ้งเตือนเกษตรกร ฯลฯ

ทางด้านสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) นั้นได้มีการดำเนินงานสนองนโยบายการขับเคลื่อนการทำงานภายใต้นโยบาย Thailand ๔.๐ ด้วยการสนับสนุนให้บุคลากร ทั้งข้าราชการและเจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการปฏิรูปที่ดิน โดยการอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตรการใช้ระบบจัดที่ดินออนไลน์ ขึ้นเพื่อให้ขั้นตอนการทำงานด้านการจัดเก็บข้อมูล การปรับปรุงภาพแผนที่ทางภูมิศาสตร์ มีความถูกต้องและทันสมัยมากยิ่งขึ้น ซึ่งระบบการบริหารจัดการที่ดินดังที่ได้กล่าวมานั้น จะเป็นการปฏิบัติงานด้วยการใช้ระบบอินเทอร์เน็ตที่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกันได้อย่างถูกต้อง แม่นยำ ดังแนวคิด Internet of Things (IoT) ที่พร้อมจะให้เจ้าหน้าที่และเกษตรกรสามารถนำข้อมูลไปใช้ในงานเกษตรกรรม บนพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินของตนเองผ่านอุปกรณ์การสื่อสาร ได้ทุกที่ทุกเวลา อันเป็นการสร้างความสะดวกสบาย และเป็นการลดต้นทุนด้านปัจจัยการผลิตไปในคราวเดียวกัน เมื่อเป็นเช่นนี้แล้วการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูล การให้คำปรึกษา การร่วมกันตัดสินใจและร่วมกันตรวจสอบ ของเจ้าหน้าที่รัฐและเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ย่อมทำให้การดำเนินงานเกิดความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ยังประโยชน์แก่องค์กร ดังวิสัยทัศน์ “องค์กรหลักด้านการบริหารจัดการที่ดิน สู่การพัฒนาเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน” ของ ส.ป.ก. นั่นเอง

เหนือสิ่งอื่นใดนั้น การที่จะกระจายการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อเชื่อมโยงข้อมูลจากองค์กรภาครัฐสู่เกษตรกรนั้น หน่วยงานของรัฐจำเป็นต้องมีฐานข้อมูลเกษตรกรรายบุคคลแบบครบวงจร (Single View of Farmer) เพื่อให้หน่วยงานจะได้ออกนโยบายการบริหารจัดการที่ตรงจุด และมีช่องทางติดต่อกับเกษตรกรรายบุคคล เช่น การติดต่อผ่านทางโทรศัพท์มือถือ เพื่อให้สามารถส่งข้อมูลข่าวสารเชิงรุกโดยตรง (Connected Farmer) ทำให้เกษตรกรทันต่อเหตุการณ์ที่เป็นปัจจุบัน ถือว่าเป็นปรากฏการณ์ที่ดีของการนำเทคโนโลยี และนวัตกรรม มาใช้เพื่อประโยชน์ของเกษตรกรในพื้นที่เกษตรกรรม ทั่วประเทศไทย และมีจุดมุ่งหมายอยู่ที่ประชาชนเป็นศูนย์กลางในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงตามแผนรัฐบาลดิจิทัล สู่การเป็น Thailand ๔.๐ ตามวิสัยทัศน์ของรัฐบาล

เอกสารอ้างอิง

(ร่าง) แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔, ๒๕๖๐ (กุมภาพันธ์) สำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน). กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

เอกสารประกอบการสัมมนา เรื่อง การปฏิรูปภาครัฐภายใต้แผนรัฐบาลดิจิทัลสู่ Thailand ๔.๐, ๒๕๖๐ (มีนาคม) สำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน). กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

การจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนในพื้นที่ ส.ป.ก.

เยาวนิจ เพ็ชรน้ำเขียว

นิติกรชำนาญการพิเศษ

ปฏิบัติหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายปฏิรูปที่ดิน

เพื่อเป็นการสนองนโยบายของรัฐบาล ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๘ ได้อนุมัติหลักการการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนในลักษณะแปลงรวมโดยมิให้กรรมสิทธิ์ แต่อนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินของรัฐ ซึ่งเป็นกลุ่มหรือชุมชนตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติกำหนด ในรูปแบบสหกรณ์ หรือรูปแบบอื่นที่เหมาะสม โดยการดำเนินงานตามนโยบายดังกล่าวให้หน่วยงานของรัฐ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของประเภทที่ดินกำหนดระเบียบ หลักเกณฑ์ ข้อกำหนด หรือเงื่อนไขภายใต้ความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) โดยในการดำเนินงานระยะที่ ๒ นี้ ส.ป.ก. ได้นำเสนอพื้นที่ดำเนินงานในเขตปฏิรูปที่ดิน ๔ พื้นที่ประกอบด้วย พื้นที่ที่ดินของรัฐ ในตำบลหงส์เจริญ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ พื้นที่ป่าห้วยระบำตำบลลานสัก อำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี พื้นที่ตำบลนาจำปา อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ และพื้นที่ที่ดินเอกชน ในตำบลครบุรี อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา ต่อมา เมื่อได้มีการออกคำสั่งของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ สั่ง ณ วันที่ ๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ ซึ่งออกตามมาตรา ๔๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) ทำให้ ส.ป.ก. สามารถนำที่ดินที่มีผู้ครอบครองโดยมิชอบ และมีขนาดแปลงการถือครองขนาดใหญ่เข้ากระบวนการนี้เพิ่มมากขึ้นนับแสนไร่

หลักการดำเนินงานของ คทช. เป็นการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนหรือกลุ่มบุคคลหรือสถาบันเกษตรกรในรูปแบบให้ใช้ประโยชน์ร่วมกันโดยไม่ให้กรรมสิทธิ์เฉพาะราย ตามสภาพพื้นที่ และตามเขตการปกครอง โดยจัดทำแผนผังแปลงที่ดินตามสัดส่วนที่เหมาะสมกับสภาพการทำประโยชน์ (Zoning) และความเหมาะสมของสภาพพื้นที่ กำหนดจัดทำสาธารณูปโภคอย่างเหมาะสมกับพื้นที่และความสะดวกในการใช้ประโยชน์และความเป็นอยู่ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดที่ดินและการใช้ประโยชน์ในที่ดินให้เป็นไปตามกฎหมายและข้อกำหนดของหน่วยงานเจ้าของพื้นที่ ซึ่งได้ผ่านความเห็นชอบของ คทช. แล้ว และจัดที่ดินให้ผู้ที่ถูกผลักดันและอพยพออกจากพื้นที่สงวนหวงห้ามของรัฐและผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินการตามโครงการของทางราชการที่สูญเสียที่ดินทำกินเป็นลำดับแรก และไม่มีที่ดินทำกิน หรือมีเพียงเล็กน้อยไม่เพียงพอต่อการครองชีพ ที่มีถิ่นที่อยู่ในท้องที่ที่จะจัดที่ดินโดยพิจารณาจากหมู่บ้าน ตำบล อำเภอตามลำดับ หากมีพื้นที่เหลือจึงจะจัดให้ผู้ที่มีถิ่นที่อยู่ในท้องที่ใกล้เคียงอื่นต่อไป ทั้งนี้ กรณีที่คณะกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัดพิจารณาเห็นเป็นความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ สังคม และความสงบเรียบร้อย สามารถกำหนดการคัดกรองและจัดลำดับที่เหมาะสมของชุมชนท้องถิ่นตามที่เห็นควรได้ในพื้นที่ ส.ป.ก. การจัดที่ดินในลักษณะนี้ก็คือ การจัดที่ดินให้สถาบันเกษตรกร ตามมาตรา ๓๐ (๓) แห่งพระราชบัญญัติ

การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งเป็นการจัดให้สหกรณ์การเกษตรหรือกลุ่มเกษตรกรที่จดทะเบียนแล้วตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์เช่าที่ดินจาก ส.ป.ก. เพื่อประกอบเกษตรกรรมหรือกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดิน และขนาดของที่ดินขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของกิจการสถาบันเกษตรกรรมนั้นเอง โดยสมาชิกของสหกรณ์การเกษตรหรือกลุ่มเกษตรกรนี้ คทช. จังหวัดจะเป็นผู้คัดกรองตามหลักเกณฑ์ของ คทช. แล้วจึงส่งมาให้ ส.ป.ก. ทั้งนี้ สมาชิกนี้ก็ต้องมีคุณสมบัติตามกฎหมายและระเบียบของ ส.ป.ก. ด้วยเช่นกันซึ่งปัจจุบันหลักเกณฑ์การจัดที่ดิน

ให้สถาบันเกษตรกรรมนี้ ส.ป.ก. ได้ดำเนินการออกเป็นระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วย การจัดที่ดินให้สถาบันเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งในพื้นที่เป้าหมายตามคำสั่ง คสช. ที่ ๓๖/๒๕๕๙ นี้การนำที่ดินมาจัดอาจะมีขั้นตอนแตกต่างจากกรณีปกติบ้างตามข้อ ๙ (๑) และ (๒) โดยตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ลงวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ข้อ ๗ ภายหลังจากการตรวจสอบแล้วเห็นว่า เป็นผู้ถือครองที่ดินเดิมให้จัดตามข้อ ๙ (๒) นั่นคือจัดให้เกษตรกรผู้ถือครองนั้น บุคคลในครอบครัวเดียวกันหรือทายาทผู้สืบสันดานที่ร่วมทำประโยชน์ในที่ดินนั้น

ขั้นตอนการดำเนินงานตามระเบียบฯ เมื่อ คทช. คัดกรองบุคคลผู้ไร้ที่ดินทำกินตามหลักเกณฑ์ของ คทช. ให้จับกลุ่มกันทั้งในรูปแบบสหกรณ์การเกษตรหรือกลุ่มเกษตรกรและจดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์แล้ว สหกรณ์การเกษตรหรือกลุ่มเกษตรกรนั้นก็จะไปยื่นคำขอรับจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. พร้อมเอกสารประกอบคำขอที่ ส.ป.ก. กำหนดซึ่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (คปจ.) จะเป็นผู้พิจารณาอนุญาต โดย ส.ป.ก. จะต้องตรวจสอบคุณสมบัติความเป็นเกษตรกรของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหรือกลุ่มเกษตรกร เนื่องจากเป็นการจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจึงต้องจัดให้เกษตรกรเท่านั้น ซึ่งหากนำหลักเกณฑ์การจัดที่ดินเกษตรกรรมให้เกษตรกรของ ส.ป.ก. ไปกำหนดให้ตรงกับหลักเกณฑ์ของ คทช. ปัญหาเรื่องคุณสมบัติเกษตรกรของสมาชิกก็จะไม่เกิดขึ้น นอกจากนี้ ตามระเบียบฯ นอกจากจะกำหนดสิทธิและหน้าที่ให้สถาบันเกษตรกรรมผู้ได้รับอนุญาตปฏิบัติในฐานะผู้เช่าทั้งเรื่องการทำประโยชน์ในที่ดิน การขุดบ่อ สระ หรือสิ่งก่อสร้างตามแผนงานที่ คปจ. อนุญาตฯ แล้ว รวมทั้ง การควบคุมดูแลสมาชิกให้ปฏิบัติตามหน้าที่ที่กำหนดในระเบียบฯ ก็ถือเป็นหน้าที่สำคัญซึ่งสถาบันเกษตรกรรมผู้เช่าสมควรจะได้นำไปกำหนดในข้อบังคับให้สมาชิกปฏิบัติตามถึงการกำหนดบทลงโทษหากสมาชิกฝ่าฝืนก็อาจจะมีมาตรการถอนสมาชิกภาพได้ เพราะถ้าสถาบันเกษตรกรรมผู้เช่าละเลยก็อาจถูก ส.ป.ก. ยกเลิกสัญญาเช่าได้ จะเห็นได้ว่าแม้การรวมกลุ่มกันของเกษตรกรจะมีได้เกิดจากการร่วมมือร่วมใจด้วยความสมัครใจของตนเองก็ตาม แต่การจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนในพื้นที่ ส.ป.ก. ก็เป็นแนวทางหนึ่งของรัฐที่มีความพยายามจะแก้ไขปัญหาการไม่มีที่ดินทำกินและการนำที่ดินไปขาย ดังนั้น การให้ความมั่นคงในการถือครองที่ดินว่าจะสามารถสืบทอดถึงทายาทของตนเองได้ และการสร้างความรับผิดชอบร่วมกันในการชำระค่าเช่าที่ดินก็มีความสำคัญเช่นกัน เพราะเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการจะมีความรักและหวงแหนในที่ดินซึ่งอาจจะเป็นที่ดินผืนสุดท้ายที่เขาจะได้รับความสนับสนุนจากรัฐนั่นเอง

พิมพ์ โถตันคำ ปราชญ์เกษตรไ้แห่งบ้านนาขาม จังหวัดสกลนคร

ขอน้อมนำคำตาม**พระราชดำริ**

สร้างเครือข่ายไว้ด้วยช่วยดูแลแผ่นดินแม่ แม่ร้อยพ่อต่อดำรง

ดินน้อยนิดจะปลูกพืชไร่ไ้แน่นหนา ที่ดินดอนจะปลูกไม้ไ้ยืนยง พื้นที่ลุ่มก็จะลงเลี้ยงบุปลา
เศรษฐกิจพอเพียงเลี้ยงกายา กราบพระบาท น้อมลง **องค์ภูมิพล**

นี่เป็นคำร้องของเพลงพื้นบ้าน จากเสียงแม่พิมพ์ โถตันคำ บางตอน แม้นว่าจะไม่ใช่ถ้อยคำทุกคำพูด แต่ก็จับใจเมื่อได้ยินแม่พิมพ์ได้ถ่ายทอดคำร้องออกมา แม่พิมพ์ได้รับยกย่องว่าเป็นหญิงแกร่งแห่งบ้านนาขาม ด้วยใจที่มีแนวคิด มุมานะ เพียรขยัน และอดทน ทำให้ในวันนี้...เธอและครอบครัวมีพร้อมทุกอย่าง และเป็นบุคคลที่เคารพรักของชุมชนและพี่น้องเกษตรกรพื้นที่ใกล้เคียง ในปี ๒๕๕๐ เธอได้รับการยกย่องเป็น ปราชญ์เกษตรเศรษฐกิจพอเพียงในเขตปฏิรูปที่ดิน ณ บ้านนาขาม หมู่ ๑๙ ตำบลนาม่อง อำเภอกุดบาก จังหวัดสกลนคร

ถิ่นเดิมของแม่พิมพ์เป็นชาวกาฬสินธุ์ และได้ย้ายถิ่นมาสร้างครอบครัวใหม่กับนายทอง โถตันคำ **สามี ซึ่งมีพื้นเพเป็นชาวสกลนคร ตั้งอยู่ที่ ๔๓ บ้านนาขาม หมู่ ๑๙ ตำบลนาม่อง อำเภอกุดบาก จังหวัดสกลนคร** มีอาชีพทำนาเป็นหลัก ต่อมานายทองสามีเสียชีวิต แม่พิมพ์จึงขาดเสาหลัก และเป็นทั้งหัวหน้าครอบครัวต้องเลี้ยงดูลูกสาวทั้ง ๓ คน และเลือกที่จะไปทำงานรับจ้างที่กรุงเทพฯ (๓ ปี) จากนั้น จึงกลับบ้านที่ จังหวัดสกลนคร ลงหลักปักฐานที่นี่ สร้างอาชีพเพื่อหวังว่าจะดูแลลูกสาวทั้ง ๓ คน ในบั้นปลายชีวิต ตามประสาสังคมครอบครัวชนบท โดยเริ่มศึกษาเรียนรู้วิถีเกษตรแบบผสมผสาน สร้างระบบวนเกษตรครบวงจร **จากคำสอนของปราชญ์ชาวบ้านเครือข่ายอินแปง พ่อเขียน ศรีมุกดา** และองค์ความรู้จาก ส.ป.ก. ได้ให้แนวคิดการทำเกษตร ปลูกพืชผักที่กินในชีวิตประจำวัน และนำความรู้ที่ได้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ มาปฏิบัติในแปลงเกษตรของตนเองอย่างจริงจัง

แนวคิดที่ปรับเปลี่ยนการทำเกษตรใหม่ๆ เริ่มจากขยายคันนาให้กว้างขึ้น เพื่อเพิ่มพื้นที่ปลูกพืชผัก ไม้ผล ไม้ใช้สอย และสำหรับจัดทำกิน ให้มีทั้ง**พื้นที่ป่าหัวไร่ปลายนา** ต้องหาบน้ำรดพืชผัก จนกระทั่งออกดอกผลงดงาม หลังจากทำเกษตรผสมผสานได้ผลดี แม่พิมพ์ได้แบ่งปันความรู้ขยายแนวคิดเกษตรผสมผสาน คันนาใหญ่และวิธีการเกษตรพึ่งตนเองไปยังญาติพี่น้อง มิตรสหาย โดยชักชวนมาลองทำการเกษตรอย่างจริงจัง เพื่อคาดหวังให้ชุมชนของตนเองและรอบข้าง มีข้าว มีปลากินอย่างอุดมสมบูรณ์ สำหรับ ป่าหัวไร่ปลายนา แม่พิมพ์เล่าให้ฟังว่า เมื่อปลูกป่าให้เป็นดง หมูหรงส์จะคินนา หมูปลาจะคินน้ำ อีกเรื่องที่แม่พิมพ์เล่าต่อมา คือ องค์ความรู้ที่สั่งสมตลอดชีวิตการทำเกษตรผสมผสาน การจัดการทรัพยากรที่มีในชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ แม่พิมพ์สามารถสร้างพื้นที่ของตนเอง ซึ่งเดิมเป็นพื้นที่ทำนาทั้งหมด มาเป็นแปลงเกษตรผสมผสานอินทรีย์กว้างประมาณ ๔ เมตร สูง ๑ เมตร สำหรับปลูกพืชที่เป็นเกษตรอินทรีย์ทั้งหมด เช่น พืชผัก พืชไม้ผล พืชสมุนไพร พืชไม้ใช้สอย พร้อมกับจัดสรรพื้นที่สร้างแหล่งน้ำเพื่อใช้ในแปลงเกษตรกรรม รวมทั้งเลี้ยงปลา เลี้ยงกบ และยังคงทำนา แต่เปลี่ยนเป็นการทำนาอินทรีย์ หลังการเก็บเกี่ยวข้าวแล้ว แม่พิมพ์ยังใช้พื้นที่ว่างนี้

ปลูกพืชผักที่มีอายุสั้น ที่เรียกว่า **พืชหลังนา** เช่น ข้าวโพด แตงไทย มะเขือเทศ มะเขือเปาะ พริก ถั่วฝักยาว ผักบุ้ง ฯลฯ นอกจากนี้ แม่พิมพ์ยังได้สร้าง **ตลาดเครือข่ายชุมชน** บริเวณด้านหน้าของแปลงเกษตรกรรมและติดกับบ้านพัก ซึ่งจัดเป็นจุดจำหน่ายและกระจายสินค้าเกษตรของชุมชน โดยเชิญชวน สมาชิกกลุ่มบ้านนาขามและพื้นที่ใกล้เคียง นำผลผลิตสด(ข้าวโพด แตงไทย มะเขือเทศ มะเขือเปาะ พริก) ผลัดกันแปรรูป (แหนมเห็ด กลัวยั่ว) ที่หลากหลาย มาจัดวางขายในบริเวณเดียวกัน เพื่อสร้างแรงจูงใจแก่ลูกค้า ที่สัญจรไปมา ไม่ต้องค้าขายแบบแข่งขันตัดราคา เพราะทุกคนค้าขาย แบบแบ่งปันน้ำใจ เอื้ออาทรช่วยเหลือเกื้อกูลกัน อีกทั้งแม่พิมพ์ยังสร้างมูลค่า และคุณค่าของผลผลิตทางการเกษตร เช่น การทำข้าวฮาง ซึ่งเป็นข้าว จากกระบวนการผลิตด้วยภูมิปัญญาชาวนาสืบต่อกัน เนื่องจากครอบครัวชาวนา มักมีสมาชิกในครัวเรือนหลายคน หากปีไหนเกิดภัยแล้ง ข้าวที่เก็บในยุ้งฉาง ไม่เพียงพอในการบริโภค ดังนั้นจึงต้องหาวิธีนำข้าวที่กำลังจะสุกเต็มที่ มารับประทาน นั่นก็คือ การนำข้าวมาทำ ข้าวฮาง (ข้าวมีกลิ่นหอม นุ่ม นารับประทาน และมีคุณค่าทางโภชนาการสูง) ซึ่งเป็นการวางแผนการจัดการการทำเกษตรพออยู่พอกิน เพื่อให้ครอบครัวมีความมั่นคงทางอาหารที่พอเพียง และลดรายจ่ายในครัวเรือนด้วย

ในปี ๒๕๔๘ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญที่มุ่งมั่น เพียรพยายามในการดำรงชีวิตของแม่พิมพ์ จึงได้คัดเลือกแปลงเกษตรกรรมของนางพิมพ์ โถตันคำ เป็นแบบอย่างการเรียนรู้ทางการเกษตรตามแนว **ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพ่อหลวง** อาทิจ การผลิตปัจจัยทางการเกษตรใช้เองและการผลิตใช้ในครัวเรือน ต่อมาปี พ.ศ. ๒๕๕๐ สำนักงานเกษตร และสหกรณ์จังหวัดสกลนคร ได้คัดเลือกแปลงเกษตรของนางพิมพ์ เป็นแปลงเกษตรของปราชญ์ชาวนบ้าน และปี ๒๕๕๑ จัดตั้งให้เป็นแปลงเกษตรเรียนรู้ของกลุ่ม เป็นเกษตรแบบพึ่งพาตนเองในการดำเนินชีวิตและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยการอบรมเน้นการแลกเปลี่ยนความรู้ไปปฏิบัติจริง และสามารถถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้อื่นได้โดยผ่านกระบวนการถ่ายทอดความรู้ มีทั้งการบรรยาย การสาธิต การฝึกปฏิบัติในห้องเรียน และศึกษาดูงาน ประกอบด้วย **ฐานความรู้ ๕ ฐาน คือ ฐานของใช้ ฐานเพาะปลา ฐานของกบ ฐานอาหารสัตว์ ฐานขยายพันธุ์พืช** และเนื้อหาอื่นๆ เพิ่มเติม เช่น การเลี้ยงปลาน้ำขาว ผักพื้นบ้าน ปุ๋ยชีวภาพ น้ำหมักชีวภาพ การตอนกิ่ง การเสียบยอด ศูนย์เรียนรู้นางพิมพ์เปิดอบรมและมีเกษตรกรผู้สนใจ ผ่านการอบรมไปแล้ว กว่า ๑,๐๐๐ ราย จุดเด่นของศูนย์แห่งนี้ คือการให้ความรู้ทางการเกษตรและการดำเนินชีวิตประจำวันอย่างพอเพียง ลดรายจ่าย และการจัดอบรม มีเนื้อหาครอบคลุมการเกษตรแบบผสมผสาน การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การอบรมเรื่องการทำผงบัวแทนผงชูรส การทอด ผักพื้นบ้าน การนำศิลปะพื้นบ้านมาประกอบการอบรม เช่น กลอนพื้นบ้านแบบผสมผสานและกลอนรำพื้นบ้าน แม่พิมพ์ เล่าต่ออย่างน่าสนใจว่า การปลูกพืชผักสวนครัว ทั้งไม้ผล ไม้ยืนต้น ทั้งพืชที่มีอายุสั้นและพืชที่มีอายุยาว โดยปลูกทุกอย่างที่กิน กินทุกอย่างที่ปลูก การใช้ปุ๋ยกับพืชผักสวนครัว แม่พิมพ์จะใช้ปุ๋ยชีวภาพ ที่ทำขึ้นเองทั้งหมด ซึ่งพืชเหล่านี้สามารถสร้างรายได้ให้แม่พิมพ์ตลอดปี ผลสำเร็จเหล่านี้ได้สร้างความภาคภูมิใจกับชีวิตของ แม่พิมพ์ โถตันคำ ปราชญ์เกษตรเศรษฐกิจพอเพียงฯ และสมาชิกของชุมชนเป็นอย่างยิ่ง

ส.ป.ก. อนุมัติกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินฯ จัดที่ดินให้เกษตรกรผู้ยากไร้จังหวัดชายแดนใต้ กว่า ๑,๐๐๐ ไร่

จิรัฐญา แสงหิรัญ

เมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ ที่ผ่านมา พลเอกฉัตรชัย สาริกัลยะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธานการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ครั้งที่ ๔/๒๕๖๐ โดยมี นายสมพงษ์ อินทร์ทอง เลขาธิการ ส.ป.ก. นายบพิตร อมรภิบาล รองเลขาธิการ ส.ป.ก. และ นางวรรณภา บุญสุข รองเลขาธิการ ส.ป.ก. พร้อมด้วยหัวหน้าส่วนราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และผู้แทนเกษตรกร ร่วมประชุม ณ ห้องประชุมไชยโยงศ์ ชูชาติ ส.ป.ก. ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ

พลเอกฉัตรชัย สาริกัลยะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เปิดเผยว่า ที่ประชุมฯ มีมติอนุมัติสาระสำคัญ ๓ เรื่อง คือ ๑.) การอนุมัติกำหนดเขตที่ดินในท้องที่ ตำบลหรือเสาะออก อำเภอหรือเสาะ ตำบลบางปอ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส ตำบลชุมแสง ตำบลช้างเผือก ตำบลจะแนะ อำเภอจะแนะ จังหวัดนราธิวาส ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินตามโครงการจัดหาที่ดินทำกินให้เกษตรกรผู้ไร้ที่ดินทำกิน เนื้อที่ประมาณ ๑,๑๙๔ ไร่ ๑ งาน ๑๑.๙๐ ตารางวา ๒.) การอนุมัติกำหนดเขตที่ดินในท้องที่ ตำบลบูโยะ และตำบลมูโนะ อำเภอสุไหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินตามโครงการจัดหาที่ดินทำกินให้เกษตรกรผู้ไร้ที่ดินทำกิน เนื้อที่ประมาณ ๔๔๖ ไร่ ๓ งาน ๖ ตารางวา ๓.) การอนุมัติกำหนดเขตที่ดินในท้องที่ ตำบลตันหยงมัส อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ตามโครงการจัดหาที่ดินทำกิน ให้เกษตรกรผู้ไร้ที่ดินทำกิน เนื้อที่ประมาณ ๑๔๗ ไร่ ๖๒.๙ ตารางวา

นายสมพงษ์ อินทร์ทอง เลขาธิการ ส.ป.ก. กล่าวเพิ่มเติมว่า นอกจากนี้ ยังพิจารณาการอนุญาตให้องค์การบริหารส่วนตำบล หนองมะค่าโมง ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อสร้างระบบการกำจัดขยะมูลฝอย เนื้อที่ ๑๐ ไร่ ๔๓ ตารางวา ความก้าวหน้าการดำเนินการแก้ไขปัญหาการครอบครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยมีขอบด้วยกฎหมาย ตามคำสั่งหัวหน้า คณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๓๖/๒๕๕๙ รวมถึงรายงานผลการประชาคมการนำที่ดินรกร้างว่างเปล่า พื้นที่ตำบลนรงค์ อำเภอศรีณรงค์ จังหวัดสุรินทร์ เนื้อที่ประมาณ ๓,๓๔๗ ไร่ ๒ งาน ๒๙ ตารางวา มาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน และรายงานผลการดำเนินงานปฏิรูปที่ดิน ตามแผนปีงบประมาณ ๒๕๖๐ ได้แก่ สอดสวนสิทธิ ๖๓,๐๐๐ ราย รั้งวัดที่ดินและผ่านคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (คปจ.) ๔๓,๐๐๐ ราย มอบ ส.ป.ก.-๐๑ ๖๓,๐๐๐ ราย ตรวจสอบการถือครองที่ดิน ๑๒,๐๐๐,๐๐๐ ไร่ พัฒนาผู้แทนเกษตรกร ๑,๖๓๐ ราย การพัฒนาเกษตรกร โครงการขับเคลื่อนชุมชนเศรษฐกิจพอเพียง ๑๐,๐๐๐ ราย และโครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ ๓,๗๐๐ ราย ฯลฯ

ส.ป.ก. ร่วมงานวันคล้ายวันสถาปนา กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ครบรอบ ๑๒๔ ปี

วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๐ เวลา ๐๖.๐๐ น. นายสมปอง อินททอง เลขาธิการ ส.ป.ก. ได้เข้าร่วมพิธีเนื่องในโอกาสวันคล้ายวันสถาปนากระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ครบรอบ ๑๒๔ ปี โดยมี พลเอกฉัตรชัย สาริกัลยะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธาน นางสาวชุตินา บุญยประภัตร รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และคณะผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ร่วมพิธี ในโอกาสนี้ นายฉลอง มณีโชติ รองเลขาธิการ ส.ป.ก. นางวรรณภา บุญสุข รองเลขาธิการ ส.ป.ก. นายปัญญา ม่วงมี ผู้ตรวจราชการกรม นางอดุลลักษณ์ อาสนเสนา ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง เข้าร่วมพิธี ณ บริเวณกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ

ประชุม อกก.ค. ครั้งที่ ๔/๒๕๖๐

เมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๐ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) โดยสำนักบริหารกองทุน (สบท.) จัดการประชุมคณะกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (อกก.ค.) ครั้งที่ ๔/๒๕๖๐ โดยมี นายสมปอง อินททอง เลขาธิการ ส.ป.ก. เป็นประธานการประชุม พร้อมทั้ง นางวรรณภา บุญสุข รองเลขาธิการ ส.ป.ก. คณะอนุกรรมการฯ ผู้แทนสำนักงบประมาณ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และผู้แทนจากหน่วยงานต่างๆ ปฏิรูปที่ดินจังหวัด เกษตรกรและตัวแทนจาก ส.ป.ก. เข้าร่วมการประชุม ณ ห้องประชุมไชยงค์ ชูชาติ ส.ป.ก. ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ

ส.ป.ก. อบรมการจัดวางระบบการควบคุมภายในและการประเมินผลการควบคุมภายใน

วันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๐ นายบพิตร อมราภิบาล รองเลขาธิการ ส.ป.ก. เป็นประธานในพิธีเปิดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ หลักสูตร “การจัดวางระบบการควบคุมภายในและการประเมินผลการควบคุมภายใน” ให้แก่ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. จากสำนัก/กอง/ศูนย์ เข้าร่วมการฝึกอบรม ณ ห้องประชุมไชยงค์ ชูชาติ ส.ป.ก. ถนนราชดำเนินนอก เขตพระนคร กรุงเทพฯ

รศ.น.ก. ข.อ.พรศุภรินทร์ ด.ป.ก.

เนื่อวันอันงดงามปี ๒๕๖๐

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.)

เลขที่ ๑ ถนนราชดำเนินนอก เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๐๐

โทรศัพท์ ๐๒-๒๕๖๒-๒๕๖๓ โทรสาร ๐๒-๒๕๖๒-๒๕๖๓ เว็บไซต์ : www.alro.go.th